

НИКОЛАЙ РАЙНОВ
ПЕТЪРЪ ВОЛЪТЪ
ДАНСКА ПРИКАЗКА

chitanka.info

Едно време живѣли въ едно ютландско село двама селяни, мжжъ и жена. Тѣ имали голѣмъ чифликъ. И двамата били добродушни, дори малко глупавички. Имотътъ имъ билъ голѣмъ и много доходенъ, ала тѣ му се не радвали. Една имъ била мжката, но затова пѣкъ голѣма: нѣмали си деца. А защо имъ е толкова имотъ, като си нѣматъ наследникъ? Кому ще оставятъ земята и паритѣ следъ смъртъта си?

Отъ година на година двамата съпрузи забогатявали все повече и повече, но Богъ ги все не удостоявалъ съ милостъта да имъ подари рожба.

Единъ день селянинътъ купилъ на панаира хубавъ волъ. Животното било младо, силно и работно. Нарекли го Петъръ. Селянинътъ и жена му обикнали вола и се привързали къмъ него. А и Петъръ ги обичалъ. Освенъ това, той билъ много уменъ: разбиралъ всичко, каквото му кажатъ.

Една вечеръ селянинътъ рекълъ на жена си:

— Толкова обикнахъ Петра, че — ако не бѣше волъ, а човѣкъ, — бихъ го усыновилъ. Жалко е, че не може да говори. Но знаешъ ли, що ми идва на ума? Ще запитамъ клисаря, дали не може да го научи да приказва. Клисарьтъ е много ученъ човѣкъ. Навѣрно, ще успѣе да свърши тая работа. А щомъ нашиятъ Петъръ проговори, ще си имаме добъръ и много уменъ наследникъ. Ще му оставимъ чифлика и другитѣ имоти.

— Много добре, — казала жената. — Клисарьтъ е наистина уменъ и ученъ. Той знае много по-добре отъ мене и отъ тебе „Отче нашъ“, може да чете и да пише, знае сума молитви. Защо да не може да научи единъ волъ да приказва? Та то не е кой знае каква мжчна работа за единъ ученъ човѣкъ. Клисарьтъ изглежда да е умна глава. Иди го запитай.

Мжжътъ отишелъ на другия день при клисаря и му повѣрилъ своитѣ намѣрения.

— Какъ ти се струва? — го запиталъ той. — Има ли нѣкакво срѣдство — да се научи нашиятъ Петъръ да приказва? Тогава ще мога да го усыновя: ще ми стане дете.

Клисарьтъ билъ много хитъръ. Той се не изсмѣлъ, като чулъ тоя въпросъ. Напротивъ, съ най-сериозенъ видъ се огледалъ наоколо — да види дали нѣма нѣкой да чуе, що си приказватъ, — и отговорилъ на чифликчията:

— Срѣдство има, — но, за да успѣе работата — всичко трѣбва да се пази въ най-дълбока тайна. Никой не бива да знае нищо, дори и свещеникътъ. Освенъ това ще отидатъ много пари. За да науча вольтъ да говори, ще ми трѣбватъ много скжпи и рѣдки книги.

Още дълго приказвалъ клисарьтъ на чифликчията за това — онова, а презъ сжщото време си мислѣлъ:

— Добре ще бжде, ако пипна това волче. Вмѣсто да го уча да говори, ще го заколя. То е сега тъкмо за ядене.

Селянинътъ далъ на клисаря сто жълтици предплата и го помолилъ да набави по-скоро потрѣбнитѣ книги. А на другия день му отвелъ и вола.

Следъ седмица селянинътъ отишелъ да си види вола и да запита учителя му, какъ върви обучението.

Но клисарьтъ му казалъ:

— Не бива да влизашъ при него, че ще му домжчнѣе и отъ жалъ по тебе ще забрави всичко, що е научилъ. Петъръ изглежда, че те много обича.

Тия думи зарадвали чифликчията. Той не настоялъ да се види съ бждещия си синъ. На изпращане клисарьтъ му казалъ, че ще му трѣбватъ още сто жълтици за книги: ония, които билъ купилъ, били вече прочетени.

Селянинътъ далъ паритѣ и, изпълненъ съ надежди, отишелъ въ кжщи.

Минала още една седмица. Чифликчията отишелъ пакъ да види Петра и да разбере, докжде е стигналъ въ учението.

— Добре върви, — казалъ клисарьтъ. — Но струва ми се, че е още рано да се виждате.

— Ами може ли да говори вече?

— Може. Казва вече: „Меее“.

— Ахъ, клетото животно! То трѣбва да е болно. „Ме“ значи, както се вижда, медовина. Моятъ Петъръ иска да си пийне медовина. Ще трѣбва да му донеса.

И още на сжщия день добродушниятъ селянинъ донесълъ голѣма кана съ хубава медовина. Клисарьтъ, обаче, изпилъ медовината, а на своя ученикъ далъ да пие млѣко.

— Млѣкото ще бжде за него по-полезно отъ медовината, — си казалъ той.

Следъ седмица чифликчията отишелъ отново да види вола.

— Ееее, какъ е? Научи ли се да приказва — запиталъ той клисаря.

— Бавно върви, — отвърналъ оня. — Още не е научилъ нищо друго, освенъ онова „Меее“, което казваше, когато му се поиска да пийне медовина.

— Тъй ли? Я го вижъ ти, какъвъ дяволъ билъ моятъ Петъръ! Значи, иска му се още медовина! Много му се е усладила, види се. Добре, добре, съ удоволствие ще му купя. Но иначе какъ върви учението?

— Слава Богу, много добре. Петъръ изучи вече и вторитъ книги. Ще трѣбва да му купя нови. Ще ми трѣбватъ още сто жълтици.

— Добре, добре. Всичко, каквото трѣбва, ще му се набави.

И той донесълъ на другия день още сто жълтици на клисаря.

Минали нѣколко седмици. Селянинътъ не отивалъ вече да пита за Петра, защото се боелъ, че клисарьтъ ще поиска още сто жълтици. Почнало да му се струва, че обучението на вола излиза много скъпо.

А клисарьтъ решилъ да заколи вола. Заклалъ го, одралъ го, насѣкалъ месото и го скрилъ. После облѣкълъ праздничнитъ си дрехи и отишелъ при чифликчията.

— Добъръ день, — рекълъ. — Дойде ли си вашиятъ Петъръ?

— Не е, — отговорилъ селянинътъ. — Да не би да е избѣгалъ?

— Не ми се вѣрва. Той знае колко грижи съмъ положилъ, додето го науча. Азъ се принудихъ да дамъ отъ джоба си още сто жълтици за книги, но го научихъ да чете, да пише и да говори. Приказва вече всичко. Като човѣкъ говори. Днесъ ми каза, че тжгувалъ много за родителитъ си. Искало му се да ви види. „Добре“, — казахъ. — „Почакай да се облѣка, па ще те заведе. Ако тръгнешъ самъ, може да сбъркашъ пжтя.“ Облѣкохъ се. Но азъ си бѣхъ забравилъ бастуна, та се върнахъ да го взема. Когато излѣзохъ, Петъръ бѣше вече отминалъ. Помислихъ си, че е вече дошелъ при васъ.

Селянитъ почнали да плачатъ. Чифликчията не тжгувалъ само за многото пари, които билъ похарчилъ, додето научи Петра да говори, но и за това, че пакъ останалъ безъ наследникъ. Клисарьтъ се помжчилъ да ги утеши. Той обещава, че ще разпита всички селяни, дали не сж видѣли нѣкъде Петра, и ще накара свещеника да му чете въ църквата, та дано се намѣри.

— Не се безпокойте, — казалъ той на селянитѣ. — Вѣрвамъ, че Петъръ ще се върне.

После си отишелъ и се наялъ съ говеждо печено. Нѣколко деня следъ това той прочелъ въ вестника, че въ единъ далеченъ градъ се установилъ на работа нѣкакъвъ търговецъ, на име Петъръ Волтъ. Клисарьтъ скрилъ вестника, отишелъ при чифликчията и му прочелъ обявлението.

— Какъ ти се струва? — рекълъ. — Не може ли да си помисли човѣкъ, че тоя търговецъ е вашиятъ Петъръ? Вижъ му само името — Петъръ Волтъ!

— Разбира се, че е той, — извикали радостно селянитѣ. — Той е нашъ Петъръ.

Чифликчията и жена му не знаели, кжде да се дѣнатъ отъ радостъ. Мжжътъ се приготвилъ веднага за пжтъ. Той взелъ и една кесия съ жълтици — да я даде на сина си.

— Той ще има нужда отъ пари, невѣсто, — казалъ на жена си. — Нали сега току-що залавя работа? Безъ пари не може.

Напълнилъ си торбата съ храна, натѣпкалъ си лулата, запалилъ я и тръгналъ.

Пжтътъ билъ дълъгъ и уморителенъ, но чифликчията търпѣлъ радостно несгодитѣ, като се утешавалъ съ надеждата, че ще види скоро сина си.

Най-после стигналъ въ града и попиталъ, кжде живѣе младиятъ търговецъ. Показали му кжщата. Почукалъ, излѣзълъ единъ слуга и го запиталъ, кого търси.

— Тукъ ли живѣе търговецътъ Петъръ Волтъ?

— Да.

— Въ кжщи ли си е?

— Въ кжщи е, но не е станалъ.

— О, нищо отъ това. Азъ съмъ неговъ баща. Отведи ме при него.

Завели чифликчията въ спалнята на търговеца. Щомъ видѣлъ домакина, селянинътъ изведнѣжъ позналъ своя волъ. И какъ да го не познае? Сжщото широко чело, сжщия дебелъ вратъ, широки плещи и червена коса. Само едно имало: Петъръ Волтъ по всичко приличалъ на човѣкъ. Това позачудило изпърво чифликчията, но отъ после той си го обяснилъ много лесно.

— Добро утро, Петре, — казалъ той на търговеца, който го гледалъ съ опулени отъ почуда очи.

После седналъ на единъ столъ, почналъ да укорява кротко своя синъ:

— Биваше ли тъй, бе, Петре? Добре ли бѣше отъ твоя страна да избѣгашъ отъ насъ, тъкмо следъ като клисарьтъ те научи на това-онова? Но — нищо! Както и да е. Разбирамъ, че ти се е искало да видишъ свѣтъ. Хайде сега стани, та се облѣчи, че искамъ да си поговоря съ тебе за твоитѣ работи.

Търговецътъ не казалъ нищо. Той решилъ, че има работа съ лудъ човѣкъ. Скочилъ и се облѣкълъ на бързо. Понеже билъ малко страхливъ, намѣрилъ за най-благоразумно да кротува и да се съгласява съ гостенина, додето разбере, накѣде отива работата.

— Я вижъ ти! Чакъ сега разбирамъ, колко уменъ и ученъ човѣкъ е билъ нашиятъ клисарь. Та той те е толкова добре изучилъ, че си се превърналъ на истински човѣкъ. Като те гледамъ, просто ми се не вѣрва, че си сжщото онова теле, което се бѣше родило отъ червената крава и червения бикъ и което купихъ на панаира. Искашъ ли да те отведа въ чифлика? Тамъ ще си живѣемъ добре.

— Не, не мога, — отвърналъ търговецътъ. — Тъкмо сега имамъ много работа. Никѣде не мога да отивамъ.

— Еее, ами върви ли ти търговията? Знамъ, че сега започвашъ, но има ли надежда да трѣгне?

— Ще трѣгне, — отвърналъ домакинътъ, — но ми трѣбватъ пари. Безъ пари търговия се не върти.

При тия думи той се запжтилъ къмъ вратата, за да се отърве отъ по-нататъшни приказки съ лудия гостенинъ.

Но селянинътъ го спрѣлъ.

— Чакай! — рекълъ той. — И за това си помисли твоятъ баща. Донесохъ ти тая кесия съ жълтици. То е, разбира се, за сега. А после, ако стане нужда, ще ти дамъ още.

И той изсипалъ паритѣ на масата. Като видѣлъ жълтицитѣ, търговецътъ помолилъ гостенина да остане още нѣколко деня при него.

— Добре, — казалъ чифликчията, — но ти трѣбва да ми казвашъ „тате“.

Търговецътъ се засмѣлъ.

— Нѣмамъ нищо противъ това, — рекълъ, — но и баща ми и майка ми умрѣха отдавна.

— О, знамъ това. Истинскиятъ ти баща биде продаденъ на панаира, а майка ти — както ми казаха умрѣла презъ пролѣтъта, когато родила теле. Но ние съ жена ми те усыновихме. Ти ще ни бждешъ наследникъ.

Търговецътъ се съгласилъ. Следъ нѣколко деня селянинътъ си отишелъ и разказалъ на жена си, какъ е намѣрилъ своя воля, преобразенъ на сжщински човѣкъ. Тя се много зарадвала, че Петъръ Вольтъ не е никой другъ, а — тѣхниятъ воля.

Клисарьтъ получилъ като награда за обучението на Петра, още двеста жълтици. Търговецътъ Петъръ Вольтъ станалъ наследникъ на богатия чифликчия. За него не можело да има нищо по-добро отъ това. Той и тѣй си нѣмалъ ни родители, ни други роднини.

Чифликътъ и другитѣ имоти били продадени. Родителитѣ на Петъръ Вола се преселили въ града, при сина си. Тѣ го толкова обичали, че се не отдѣляли отъ него. И той ги обикналъ, но никога не успѣлъ да разбере, защо го смѣсватъ съ нѣкакъвъ червенъ воля.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.